

Документ за разглеждане в заседание

A9-0278/2021

6.10.2021

ДОКЛАД

относно европейските медии в цифровото десетилетие: план за действие в подкрепа на възстановяването и трансформацията (2021/2017(INI))

Комисия по култура и образование

Докладчик: Даце Мелбарде

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	3
ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....	22
ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ.....	28
ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ.....	29

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно европейските медии в цифровото десетилетие: план за действие в подкрепа на възстановяването и трансформацията (2021/2017(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 167 и 173 от него,
- като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално член 11 от нея,
- като взе предвид Протокол № 29 за системата на публичното радиоразпръскване в държавите членки, приложен към Договора за създаване на Европейската общност (Амстердамски протокол),
- като взе предвид предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно единния пазар на цифрови услуги (Законодателен акт за цифровите услуги) и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (COM(2020)0825),
- като взе предвид предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за конкурентни и справедливи пазари в цифровия сектор (Законодателен акт за цифровите пазари) (COM/2020/0842 final),
- като взе предвид заключенията на Съвета от 18 май 2021 г. относно „Европейските медии в цифровото десетилетие: план за действие в подкрепа на възстановяването и трансформацията“,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 15 декември 2020 г. относно укрепването на устойчивостта и борбата с хибридните заплахи, включително дезинформацията в контекста на пандемията от COVID-19 от 15 декември 2020 г.,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 7 юни 2019 г. относно подобряването на трансграничното разпространение на европейските аудио-визуални произведения с акцент върху копродукциите,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 26 май 2021 г., озаглавено „Ръководство на Европейската комисия относно укрепването на Кодекса за поведение във връзка с дезинформацията“ (COM(2021)262),
- като взе предвид директивата на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изискванията за достъпност на продукти и услуги¹,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 19 декември 2018 г. относно

¹ ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 70.

засилването на европейското съдържание в цифровата икономика,

- като взе предвид класацията „Световен индекс за свобода на печата“, публикувана от „Репортери без граници“, както и тези от мониторинга на плурализма на медиите, извършен от Центъра за плурализъм и свобода на медиите към Европейския университетски институт, от юли 2020 г.,
- като взе предвид Директива (ЕС) 2019/790 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година относно авторското право и сродните му права в цифровия единен пазар²,
- като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 година за създаване на програмата InvestEU³,
- като взе предвид Директива (ЕС) 2018/1808 от 14 ноември 2018 г. за изменение на Директива 2010/13/ЕС за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги), предвид променящите се пазарни условия,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 18 ноември 2020 г. относно гарантирането на свободна и плуралистична медийна система,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 3 декември 2020 г. относно „Европейските медии в цифровото десетилетие: План за действие в подкрепа на възстановяването и трансформацията“ (COM(2020)0784),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 3 декември 2020 г., озаглавено „План за действие за европейската демокрация“ (COM(2020)0790),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 25 ноември 2020 г., озаглавено „Максимално оползотворяване на потенциала за иновации на ЕС: План за действие в областта на интелектуалната собственост в подкрепа на възстановяването и устойчивостта на ЕС“ (COM(2020)0760),
- като взе предвид разпоредбите за медиите на Европейската харта за регионалните или малцинствените езици от 1 март 1998 г.,
- като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 5 декември 2018 г., озаглавено „План за действие за борба с дезинформацията“ (JOIN(2018)0036),
- като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и на върховния представител на Съюза по въпросите на външната политика и политиката на сигурност от 6 април 2016 г. от 6 април 2016 г., озаглавено „Съвместна рамка за борба с хибридните заплахи: ответни действия на Европейския съюз“

² ОВ L 130, 17.5.2019 г., стр. 92.

³ ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30.

(JOIN(2016)0018),

- като взе предвид своята резолюция от 25 ноември 2020 г., озаглавена „Укрепването на свободата на медиите: защита на журналистите в Европа, слово на омразата, дезинформация и роля на платформите“⁴,
- като взе предвид целите за цифровата сфера за 2030 г., съдържащи се в съобщението на Комисията от 9 март 2021 г., озаглавено „Цифров компас до 2030 г.: Европейският път към цифровото десетилетие“ (COM(2021)0118),
- като взе предвид заключенията на Съвета от 26 май 2020 г. в областта на културата и аудио-визуалните средства,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 9 юни 2020 г. относно изграждането на цифровото бъдеще на Европа,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 12 декември 2018 г. относно работния план за културата за периода 2019 – 2022 г.,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 26 ноември 2013 г. относно свободата и плурализма на медиите в цифровата среда,
- като взе предвид своята резолюция от 17 април 2020 г. относно координирани действия на ЕС за борба с пандемията от COVID-19 и последиците от нея⁵,
- като взе предвид предложението от 30 май 2018 г. за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма „Творческа Европа“ (2021—2027 г.) (COM(2018)0366),
- като взе предвид проучването от юли 2020 г., изискано от комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи и озаглавено „Безопасност на журналистите и борба с корупцията в ЕС“,
- като взе предвид доклада от юни 2020 г. на Европейската аудио-визуална обсерватория, озаглавен „IRIS Plus 2020–2: Европейската аудио-визуална индустрия по време на пандемията от COVID-19“,
- като взе предвид доклада от 3 януари 2020 г. на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа, озаглавен „Относно заплахите за свободата на медиите и сигурността на журналистите в Европа“,
- като взе предвид доклада на Центъра за плурализъм и свобода на медиите от юли 2020 г., озаглавен „Монитор на медийния плурализъм – резултати за 2020 г.“,
- като взе предвид своята резолюция от 17 септември 2020 г. относно културното възстановяване на Европа⁶,

⁴ Приети текстове, P9_TA(2020)0320.

⁵ Приети текстове, P9_TA(2020)0054.

⁶ Приети текстове, P9_TA(2020)0239.

- като взе предвид своята резолюция от 22 юли 2020 г. относно ефективните мерки за повишаване на екологосъобразността на програмите „Еразъм+“ и „Творческа Европа“, както и на Европейския корпус за солидарност⁷,
 - като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид доклада на комисията по култура и образование (А9-0278/2021),
- А. като има предвид, че за целите на настоящия доклад понятието „нови медии“ следва да се разбира като включващо всички редакционни медии, като например секторите на телевизията, радиото и издателската дейност, включително вестници, списания и цифрови медии;
- Б. като има предвид, че за целите на настоящия доклад понятието „аудио-визуални сектори“ следва да се разбира като обхващащо секторите на радио- и телевизионното разпръскване, аудио-, видео- и мултимедийните услуги и индустрии в цялото им многообразие, включително кинотеатрите и други физически места;
- В. като има предвид, че за целите на настоящия доклад термините „медии“ и „медияен сектор“ обхващат както новинарския, така и аудио-визуалния сектор;
- Г. като има предвид, че секторите на културата и творчеството, от които неразделна част са новинарският медияен и аудио-визуалният сектор, са сред секторите, засегнати най-силно от последиците от COVID-19, по-специално микропредприятията, малките и средните предприятия (ММСП); като има предвид, че се очаква също така тези сектори да се възстановяват с по-умерени темпове, отколкото икономиката в общ план; като има предвид, че последиците от пандемията засегнаха различните участници в новинарските и аудио-визуалните сектори и индустрии по различен начин и поради това те са изправени пред различни предизвикателства, които трябва да бъдат преодолявани с подходящи мерки за преодоляване на кризата;
- Д. като има предвид, че аудио-визуалните сектори бяха сериозно засегнати и претърпяха огромна загуба на приходи – спад от почти 70% в приходите за кинозалоните и дистрибуторите през 2020 г., което доведе до общ спад на приходите в размер на 4 милиарда евро⁸, както и до спад от 30% в дейността за продукциите и пълно спиране на копродукциите, което застрашава тяхната способност за възстановяване и поставя под въпрос финансирането и дистрибуцията на европейски филми и култура⁹; като има предвид, че тези сектори са изправени пред различни предизвикателства, включително увеличаване на оперативните разходи поради по-строги мерки за здраве и безопасност;

⁷ Приети текстове, P9_TA(2020)0211.

⁸ <https://www.unic-cinemas.org/en/news/news-blog/detail/european-cinema-industry-sees-eur62-billion-box-office-drop-in-2020/>

⁹ Европейска аудио-визуална обсерватория, https://www.obs.coe.int/en/web/observatoire/home/-/asset_publisher/wy5m8bRgOygg/content/theatrical-gross-box-office-in-the-eu-and-the-uk-collapsed-by-70-4-in-2020

- Е. като има предвид, че киносалоните и кинофестивалите играят централна роля в европейската аудио-визуална екосистема, особено що се отнася до разпространението, а също така и по отношение качеството на гледането, което те предоставят на европейците; като има предвид, че продължаващите санитарни мерки пречат на тези физически места да функционират при пълен капацитет, ако изобщо може да се говори за функциониране; като има предвид, че на местата, където киносалоните отново са разтворили своите двери, броят на зрителите достига равнищата отпреди Covid;
- Ж. като има предвид, че пандемията внезапно спря инвестициите в рекламата, които са основен източник на приходи за целия сектор на новинарските медии; като има предвид, че според ранни оценки приходите от реклама на новинарските медии са намалели с между 20% и 80%¹⁰; като има предвид, че медийните организации, по-специално МСП, често са изправени пред проблеми с ликвидността;
- З. като има предвид, че палитрата от организации и компании в новинарския медиен сектор варира от свободни професии, като например журналисти или технически персонал, до обществени телевизионни оператори и големи медийни конгломерати с висока степен на вертикална интеграция, малки местни и регионални новинарски медии и разнообразна гама от сдружения с нестопанска цел; като има предвид, че повечето държави членки се характеризират с висока степен на пазарна концентрация с монопол или олигопол в секторите на излъчването, олигополи във вестникарската индустрия и значителна конкуренция в издаването на списания и книги¹¹;
- И. като има предвид, че освен пред ефектите от пандемията, медийният сектор е изправен и пред съответни предизвикателства, свързани с дигиталната промяна и въздействието ѝ върху цялостния бизнес модел на сектора; като има предвид, че трябва да бъдат полагани допълнителни усилия за създаване на безопасна, справедлива и конкурентна онлайн среда, която също така защитава основните права на гражданите; като има предвид, че Комисията трябва да насърчава трансформирането на нови бизнес модели на аудио- и аудио-визуалните медии в цифровата област;
- Й. като има предвид, че висококачествените, добре финансирани и независими новинарски медии и професионалната журналистика са от съществено значение за свободата и плурализма на медиите и следователно са стълб на демокрацията и на върховенството на закона; като има предвид, че свободата на медиите силно се влошава през последното десетилетие; като има предвид, че кризата, предизвикана от COVID-19, засили значението на висококачествената журналистика, която може да информира гражданите и да стимулира тяхното критично мислене; като има предвид, че е необходимо да се възстанови балансът на информационната екосистема – от пазачите на информационния вход до медиите; като има предвид, че трябва да бъдат полагани всички усилия за гарантиране на стабилността на медийния сектор, за гарантиране на независимост от икономически и политически натиск и за увеличаване на свободата и

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0784&from=EN>

¹¹ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690866/IPOL_BRI\(2021\)690866_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690866/IPOL_BRI(2021)690866_EN.pdf)

плурализма на медиите¹², както и за насърчаване на по-добри стандарти в сектора, както офлайн, така и онлайн, и за гарантиране на безопасността на журналистите и източниците на информация; като има предвид, че прозрачността на финансирането на медиите е съществен елемент за повишаване на доверието сред гражданите;

- К. като има предвид, че новинарският медиен и аудио-визуалният сектор играят жизненоважна роля за стимулиране на издръжливостта и приобщаващия характер на нашите демократични общества, културно многообразие и медиен плурализъм; като има предвид, че веригата на създаване на стойност в новинарските медии и аудио-визуалния сектор се състои от различни действащи лица и предприятия, които произвеждат, излъчват или показват съдържание, което често се основава на права върху интелектуалната собственост, и че тези сектори се състоят предимно от МСП, което спомага за насърчаването, укрепването и подхранването на културното, езиковото, социалното и политическото многообразие на Европа; като има предвид, че структурирането на европейския аудио-визуален и медиен сектор в конкурентна индустрия следва да върви ръка за ръка с насърчаването на културното многообразие и достъпа до пазара за по-малки оператори;
- Л. като има предвид, че секторната стратегия, предвидена в Плана за действие за медиите и аудио-визуалните продукт, трябва да бъде възможно най-холистична, като се използва изцяло всички потенциални лостове за насърчаване на инвестициите в сектора на новините и издателствата, както и в аудио-визуалния сектор; като има предвид, че целта на плана следва да бъде насърчаването на културното, художественото и промишленото многообразие по веригите на създаване на стойност; като има предвид, че предвидените в плана действия следва да продължат да доусъвършенстват преразгледаната Директива за аудио-визуалните медийни услуги (AVMSD) и направлението „МЕДИИ“ на програмата „Творческа Европа“ в подкрепа на законния достъп до и наличност на кино и аудио-визуални произведения в цяла Европа с цел предоставяне на публиката на разнообразно в културно отношение качествено съдържание;
- М. като има предвид, че ЕС и държавите членки трябва да въведат мерки, целящи да гарантират, че медиите се основават на обществени ценности и са отворени, демократични, устойчиви и приобщаващи, както и че това представлява среда, в която все повече жени, хора от расови и етнически малцинства, мигранти и бежанци, както и членове на ЛГБТИК+ общности и хора с увреждания заемат творчески позиции и позиции за вземане на решения;
- Н. като има предвид, че поради кризата, предизвикана от COVID-19, държавите членки претърпяха забавяне при прилагането на Директива 2019/790 относно авторското право и сродните му права в единния цифров пазар, Директива 2019/789 за определяне на правила за упражняване на авторското право и сродните му права, приложими за определени онлайн предавания на излъчващи организации и препредаване на телевизионни и радиопрограми и Директива 2018/1808 (Директивата относно аудио-визуалните медийни услуги; като има

¹² Вж. стр. 50 от доклада „Мониторинг на медийния плурализъм в цифровата ера“, според който нито една държава членка не регистрира ниско ниво на риск в областта на пазарния плурализъм: <https://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/67828/MPM2020-PolicyReport.pdf?sequence=5&isAllowed=y>

предвид, че държавите членки трябва да се възползват от тези закъснения, за да включат в своето прилагане на законодателния акт смели решения за справяне с предизвикателствата в европейския аудио-визуален сектор, като възнаградението на създателите за използването на техните произведения онлайн и финансовите инвестиции на глобални платформи в местното производство;

- О. като има предвид, че новинарските медии и секторите на излъчване биха се възползвали от един по-последователен и цялостен подход; като има предвид, че Комисията обяви намерението си да внесе Закон за свободата на медиите; като има предвид, че това следва да черпи вдъхновение от текущи инициативи като Плана за действие за демокрация, Плана за действие за медиите и аудио-визуалните продукти, Закона за цифровите услуги и Закона за цифровите пазари, като акцентът не се поставя главно върху нови закони;
- П. като има предвид, че териториалните и изключителните лицензионни права са жизненоважни за филмовия и аудио-визуалния сектор, за да се запазят и гарантират тяхната креативност, финансиране, свобода и дългосрочна устойчивост;
- Р. като има предвид, че политиките за информация и комуникация трябва да вземат предвид достъпността на съдържанието за хора със сетивни увреждания в съответствие с различните директиви на ЕС;

Възстановяване и подкрепа

1. подчертава последиците от икономическия спад и настоятелно повтаря призива си към Комисията и държавите членки да увеличат наличната подкрепа за новинарските медии и аудио-визуалните сектори, както и за секторите на културата и творчеството в по-широк план, с особен акцент върху МСП; счита, че разпределяните средства за новинарския медиен сектор и аудио-визуалния сектор следва да бъдат увеличени в рамките на различните програми по линия на Многогодишната финансова рамка (МФР); отбелязва необходимостта ЕС и държавите членки да подкрепят тези сектори и призовава Комисията да насърчава решително държавите членки да увеличат подкрепата за тях от средствата, предоставяни чрез техните одобрени национални планове за възстановяване, така че те да могат да се възстановят напълно от пандемията, да станат по-устойчиви и да продължават своя „зелен“ и цифров преход; счита, че във всички инициативи трябва да се обръща специално внимание на местните и регионалните медии, по-специално новинарските и други редакционни медии, работещи на малки пазари; подчертава необходимостта от прозрачен и отворен механизъм за подкрепа с цел поддържане на независимостта на медиите;
2. приветства стартирането на инициативата „NEWS“ за новинарските медии, включително предложението за създаване на Форум на европейските новинарски медии, който следва да бъде възможно най-приобщаващ и да води до задълбочени дискусии със съответните сектори относно текущите им трансформации. приканва Комисията да доразвие тази инициатива и да я превърне в постоянна, ако заинтересованите страни изискват това; приветства факта, че подобна

инициатива ще бъде подкрепяна от различни програми по линия на МФР; подчертава обаче необходимостта от разработване на пълен надзор над инициативата, за да се гарантира правилното използване на средствата на ЕС; подчертава категорично многократните си призови за създаване на постоянен фонд на ЕС за културни и новинарски медии, който да дава възможност за независимо отразяване на новини, да осигурява независимостта на европейските журналисти и журналистиката и да гарантира свободата на печата; подчертава, че услугите за изграждане на капацитет, които ще допълват инициативата „NEWS“, също следва да се фокусират върху местните и регионалните медии;

3. приветства създаването на специално разработен интерактивен инструмент, който помага на медийните организации да получават достъп до възможности за финансиране както на национално равнище, така и на равнището на ЕС; счита, че по-специално по-малките медийни организации биха могли да се възползват до голяма степен от персонализирано обучение и подкрепа; подчертава, че такъв инструмент трябва да бъде лесен за използване и също така да предлага подходяща техническа подкрепа през целия процес на кандидатстване;
4. приветства приемането на новата програма „Творческа Европа“ и подчертава значението на това събитие, като приветства въвеждането на нови действия в рамките на префасонираното междусекторно направление, фокусирано върху повишаването на медийната свобода, висококачествената журналистика и медийната грамотност; счита, че достъпът до такава подкрепа и бързото ѝ предоставяне са от решаващо значение; счита обаче, че наличната подкрепа е недостатъчна предвид финансовите нужди на сектора; призовава Комисията да използва в пълна степен финансирането, което е на разположение на новинарския медиен сектор в рамките на съществуващото междусекторно направление на текущия програмен период;
5. отбелязва, че аудио-визуалните сектори спешно се нуждаят от силна и устойчива подкрепа чрез различните програми за финансиране от ЕС, като например „Хоризонт Европа“, направлението „Творческа Европа МЕДИЯ“ и кохезионните фондове; припомня, че що се отнася до получаването на достъп до средства, административните бариери следва да бъдат намалени и следва да се осигури по-голяма гъвкавост на кандидатите за достъп до средства, по-специално на МСП, които представляват по-голямата част от заинтересованите страни в сектора;
6. припомня, че програмата „Творческа Европа МЕДИЯ“ следва да се стреми да балансира финансирането между държавите членки и между различните подпомагани от нея клъстери и жанрове; припомня, че за сектора е от съществено значение държавите членки да развият екосистема от независими участници като основен двигател за разнообразието на творчеството;
7. приветства създаването на основана на капитала пилотна инициатива чрез InvestEU, която ще може да подкрепя новинарския медиен сектор по новаторски начини; призовава Комисията да предоставя подходящи финансови средства за тази пилотна инициатива;
8. съжалява, че някои части от медийната екосистема не са обхванати от настоящите

мерки за подпомагане; приканва Комисията да продължи да проучва специално разработени схеми за подкрепа на новинарски медии и да предвиди създаването на такива застрахователни гаранции за аудио-визуални копродукции; настоятелно призовава да се отдели специално внимание на всички действия за подкрепа на държавите членки с нисък капацитет за аудио-визуално производство; подчертава ползите от споделянето на най-добри практики между държавите членки с цел подкрепа на аудиовизуалната екосистема;

9. настоятелно призовава Комисията да признае уникалния характер на Euranet Plus като независима радиомрежа, която успешно преодолява информационната празнина между ЕС и неговите граждани, като укрепва разбирането и насърчава дебата във всички области на създаването на политиките на ЕС; призовава за подновяване на текущото основно финансиране на Euranet Plus под формата на преходно споразумение за безвъзмездна помощ за най-малко две години, така че да може да бъде разработен дългосрочен стратегически план, насочен към допълнително разработване на мрежата до края на 2027 г., с оглед разширяване на нейното членство и географско и езиково покритие, подготовка за преминаването към цифрови технологии и инвестиране в по-нататъшни подобрения на нейните продукти и услуги;
10. приканва Комисията да проведе проучване относно финансовото подпомагане за новинарските медии в ЕС, да разработи насоки и да улесни обмена на информация и най-добри практики между държавите членки относно механизмите за публично финансиране; отново заявява, че проучването следва да се извърши от независими органи; припомня отговорността на държавите членки, що се отнася до културата, образованието, младежта и медийната политика и по-специално механизмите за финансиране в тези области, което трябва да бъде ясно и прозрачно;
11. припомня, че малките медии не могат да се конкурират с основните медии като цяло, и изисква от държавите членки да подкрепят създаването на съдържание и неговото широко разпространение сред различни платформи на регионалните и малцинствените езици;
12. отбелязва, че въпреки че базата данни LUMIERE VOD и други бази данни на Европейската аудио-визуална обсерватория събират обилна информация за произхода на съдържанието на платформите VOD, няма данни за наличие на субтитри, жестомимични езици или други езици, използвани в различните медии; счита, че тези данни са от ключово значение, като се има предвид, че те служат като основа за разработването и мониторинга на аудио-визуалните политики на ЕС, както и за насърчаване на достъпността в сектора на видео по заявка за хора със сетивно многообразие;
13. счита, че данъчните политики са жизненоважен инструмент, който би могъл да улеснява възстановяването и издръжливостта на медийния и културния и творческия сектор и да спомага за стимулиране на инвестициите в тези сектори; насърчава държавите членки с адекватен фискален обхват да спомагат за стимулиране на медийното производство, разпространението и потреблението на новинарски и аудио-визуални произведения, включително посещения на

киносалони, чрез фискални и финансови стимули, съобразени с това, като същевременно се вземат предвид разликите между физическите места и онлайн домейна, особено по отношение на съответните им разходи за поддръжка; приветства съобщението на Комисията за допълнителна финансова подкрепа за европейската мрежа от киносалони; призовава Комисията да улеснява обмена на добри практики между държавите членки, за да подпомага конкурентоспособността на медийния и аудио-визуалния сектор; при все това подчертава, че специалните данъчни политики следва да предлагат еднакви условия за всички разработчици на медии и да не накърняват МСП и лицата на свободна практика;

14. счита, че подкрепата за укрепването на независимите медии и на медийната и информационната грамотност следва също така да бъде неразделна част от външната политика на ЕС;

Гарантиране на условия на равнопоставеност

15. обръща внимание на факта, че настоящата криза носи риск от ускоряване на консолидирането на новинарските медии, особено в рамките на държавите членки, което може да бъде пагубно за медийния плюрализъм и качеството и безпристрастността на информацията, особено на по-малките пазари, където изборът вече е ограничен; признава обаче, че условията на конкуренция в медийния и аудиовизуалния сектор се променят бързо, и предупреждава, че въпреки че сливанията могат да бъдат крайна мярка за избягване на фалита на по-малките участници, подобни консолидации не трябва да се приемат като норма; поради това призовава органите за защита на конкуренцията да продължават да бъдат бдителни и да вземат предвид дългосрочното въздействие на сливанията и придобиванията не само върху пазарния дял, но и върху езиковото и културното многообразие; в същото време приканва Комисията да отчети в по-голяма степен развитието на цифровата конкурентна среда, за да даде възможност на медийните участници от ЕС да продължат да се конкурират и да играят важна роля в дългосрочен план; подчертава, че новите медии могат да играят конструктивна и активна роля на по-малките пазари и в държави и региони с нисък процент на медийна свобода, като позволяват достъп до независимо отразяване на информацията;
16. отбелязва със загриженост, че глобалните онлайн платформи имат силно разрушително въздействие върху медийния сектор, тъй като заемат господстващо положение на пазара на данни и рекламна дейност и коренно променят моделите на потребление на публиката; подчертава необходимостта от равни условия; Подчертава във връзка с това, че действащото законодателство не предвижда изцяло справедлива среда по ключови въпроси в онлайн екосистемата, като например достъпа до данни, платформите и отчетността на алгоритмите, правилата за рекламата и прозрачността на тези данни, особено по отношение на онлайн политическата реклама, като всички те са от решаващо значение, за да могат европейските медии и заинтересованите страни в аудио-визуалния сектор да се конкурират лоялно с тези платформи; изразява загриженост относно бизнес практиките, използвани от платформите, за премахване или намеса в законно

съдържание, предоставено под редакционна отговорност на доставчика на медийни услуги и което е предмет на специфични стандарти и надзор; счита, че навременното приемане на законодателство чрез съответни разпоредби, за да се подпомогне преодоляването на тези недостатъци, е неотложен въпрос, по-специално на бъдещия законодателен акт за цифровите услуги и на законодателния акт за цифровите пазари, както и значително засилен кодекс за поведение във връзка с дезинформацията; отбелязва, че гражданите все повече имат достъп до новини и разнообразно съдържание чрез платформи на трети страни, като например социални мрежи и новинарски агрегатори; същевременно подчертава, че информираното използване на онлайн платформи също така позволява на хората да имат достъп до информация, особено в държави и региони с нисък процент на свобода на медиите;

17. признава необходимостта от амбициозни, ясни и правно обвързващи мерки за борба с нарушенията на интелектуалната собственост, включително онлайн пиратството, и за ефикасно справяне с всички форми на заобикаляне; счита, че на отрицателното въздействие на пиратството върху европейския културен и медиен ландшафт трябва да се противодейства с практически инструменти, като например използването на динамични съдебни заповеди, незабавно закриване след уведомяване и разяснения на правния режим, приложим за услугите, публикуващи хипервръзки към уебсайтове, на които защитените с авторски права произведения са предоставени без съгласието на носителите на права; призовава държавите членки да транспонират в спешен порядък член 18 от Директива 2019/790 и да създават механизми за възнаграждение, които ще генерират подходящо и пропорционално възнаграждение за авторите и артистите изпълнители за използването на техните произведения и изпълнения във всички медии, и по-специално онлайн медиите;
18. отбелязва, че осигуряването на по-добри равни условия, зачитащи авторските права и правата на интелектуална собственост, ще засили икономическия компонент на медийния сектор, ще запази хиляди работни места и ще защити и насърчи богатото културно и езиково многообразие в Европа; счита, че бързото изпълнение и ефективното прилагане на всички разпоредби на AVMSD¹³ и Директивата за авторското право¹⁴ са от значение за гарантирането на еднакви условия на конкуренция и еднакво равнище на защита на творците и правна сигурност за потребителите и носителите на права; подчертава в този контекст значението на по-нататъшното засилване на защитата на ползвателите на платформи за споделяне на видеоклипове, особено на непълнолетните лица, срещу вредно съдържание чрез насърчаване на координирани превантивни мерки и ефективно прилагане на съществуващото законодателство, включително AVMSD; призовава Комисията да следи отблизо развитието в това отношение и я насърчава да проучи как медийният сектор може да бъде подпомаган по отношение на новото сродно право, за да се гарантира възможността за справедливи преговори с платформите; отбелязва, че ролята и капацитетът на групата на европейските регулатори за аудио-визуални медийни услуги (ERGA)

¹³ Директива (ЕС) 2018/1808.

¹⁴ Директива (ЕС) 2019/790 относно авторското право и сродните му права в цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО.

следва да бъдат засилени;

19. признава допълнителните предизвикателства пред новинарските медии, работещи на по-малки пазари, включително местни, регионални и нишови медии, които имат ограничени приходи и не са жизнеспособни при сегашните търговски бизнес модели и които не могат да обхванат нови такива по същия начин, които медиите, работещи на по-големи пазари, могат да обхванат; подчертава появата на „новинарските пустини“, които могат да имат значителен неблагоприятен ефект върху културното и езиковото многообразие; поради това счита, че са необходими механизми за публично финансиране, които зачитат изцяло редакционната независимост и се основават на принципа на сделката между несвързани лица, съчетани с безпрепятствен достъп до рекламния пазар; подчертава, че ЕС следва да подкрепя трансграничното сътрудничество и да засилва разнообразието на пазарите, като по този начин се справя с предизвикателствата на фрагментацията и националния фокус; счита, че е от решаващо значение всички средства за възстановяване, заделени за медиите и насочвани чрез държавите членки, да бъдат обвързвани с процес, който гарантира справедливо и обективно разпределение в подкрепа на независимата висококачествена журналистика, и че Комисията следва по-специално да изтъква подкрепата за медийните организации в държавите членки, в които независимите медии са изправени пред специфичен финансов и политически натиск, включително държавите членки, в които продължаващите опасения относно принципите на правовата държава поставят под съмнение способността на държавата да предоставя безпристрастна подкрепа за журналистиката;
20. подчертава значението на двойната система на публични и търговски медии в Европа; призовава държавите членки да гарантират стабилно, открито, прозрачно, устойчиво и адекватно финансиране за обществените медии на многогодишна основа, за да се гарантира тяхната независимост от правителствен, политически и пазарен натиск и по този начин да се гарантира разнообразната европейска медийна среда;
21. подчертава значението на наличието на информация и достъп до новинарски медии за всеки гражданин на ЕС на съответния му език; счита, че следва да се отделя по-голямо внимание на отразяването на новини за ЕС, за да се информират гражданите за дейностите на Съюза; отново заявява подкрепата си за новинарските медии, които са направили редакционния избор да отразяват европейските въпроси; призовава Комисията и държавите членки да продължат усилията си за насърчаване на появата на истинска европейска медийна екосистема; освен това разглежда ползите от алтернативни механизми за финансиране, ръководени от общността, като например „за медиите и от медиите“, с независими управителни съвети, управлявани чрез „каскадна“ система¹⁵;
22. подчертава, че е от съществено значение да се гарантира финансовата устойчивост на обществените медии и да се гарантира и поддържа независимостта на частните и обществените медии от всякаква вътрешна и

¹⁵ https://eic.ec.europa.eu/eic-funding-opportunities/european-innovation-ecosystems/calls-proposals/ufo-open-call-cascade_en

външна политическа и икономическа намеса, независимо дали от правителства, мощни групи по интереси, трети държави или други външни участници; признава специфичното положение, пред което са изправени държавите членки, които са изложени на геополитически рискове, произтичащи от намеса на трети държави в тяхното информационно пространство, включително чрез медийно финансиране; счита, че най-добрата жизнеспособна „противоотрова“ е наличието на по-стабилна медийна среда със стабилни и надеждни източници на приходи; счита, че по-голямата прозрачност и задълженията за проверка на фактите са от жизненоважно значение, и поради това приветства инициативите „Мониторинг на собствеността върху медиите“ и „Мониторинг на медийния плурализъм“; призовава Комисията да осигури по-всеобхватен мониторинг на политическата икономика на новинарския медиен сектор в ЕС и в региона на европейско съседство и разширяване;

23. предупреждава срещу несигурността, включително фиктивната самостоятелна заетост, в журналистическата професия и насърчава приемането на подходящи мерки за гарантиране на справедливи доходи и силна социална сигурност за журналистите;
24. изразява дълбока загриженост от държавното завладяване на медиите в някои държави членки, водено от деформации на медийния пазар и концентрация на собственост и злоупотреба с регулаторни инструменти за изграждане на зависим от правителството медиен сектор за сметка на критичната журналистика от обществен интерес;
25. счита, че ЕС може да допринесе за по-нататъшното укрепване на международните стандарти за свобода на медиите както в рамките на ЕС, така и извън него; настоятелно призовава Комисията да разработи амбициозен, стабилен и цялостен механизъм, който обхваща всички медии, основан на действащото законодателство, по-специално Директивата за аудио-визуалните медийни услуги (AVMSD), за укрепване на капацитета на ЕС за наблюдение и санкциониране на действия, които биха ограничили или навредили на свободата на медиите; подчертава, че развитието на стабилна и независима медийна среда може да се осъществява чрез допълване с действията, предвидени в рамките на Европейския план за действие за демокрация, и счита, че предстоящото предложение на Комисията относно свободата на медиите (Европейският акт за свободата на медиите) би могло да подпомогне допълнително тези усилия, като същевременно разглежда медиите като крайъгълен камък на европейската демокрация и като икономически фактор;
26. приветства препоръката на Комисията от 16 септември 2021 г.¹⁶ относно гарантирането на защитата, сигурността и овластяването на журналистите и другите медийни специалисти в Европейския съюз и призовава Комисията и държавите членки да защитават ефективно журналистите, НПО и гражданското общество със законодателни и незаконодателни инструменти срещу нарастващото използване на злонамерени съдебни процеси (SLAPP) с цел сплашване и мълчание; подчертава значението на разследващата журналистика, която е

¹⁶ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/recommendation-protection-safety-and-empowerment-journalists>

застрашена от свързаните с това високи разходи, и приветства фонда за разследваща журналистика за Европа (IJ4EU) в подкрепа на тази журналистика;

27. предупреждава, че функционирането на някои медии все повече бива нарушавано от глобални платформи и интерфейси, някои от които са вертикално интегрирани конкуренти; изразява загриженост относно тези нарушаващи нормалния ритъм тенденции в новите медии, тъй като те могат да накърняват конкуренцията в дългосрочен план и да намаляват възможностите за други участници; счита, че множество онлайн платформи не инвестират нито в творческо съдържание, нито в журналистика и въпреки това извличат голям дял от приходите от реклама от съдържанието, което хостват; призовава за справедлива дискусия между медиите, които произвеждат редакционно съдържание, и платформите, които използват това съдържание чрез препратки в своите услуги за търсене, комуникация и компютърни услуги „в облак“ за индивидуални, институционални и бизнес потребители; изисква от Комисията да следи отблизо положението и, ако е целесъобразно, да предприема необходимите действия, за да прави условията за конкуренция по-справедливи, така че да се гарантира, че гражданите на ЕС се обслужват добре независимо от средствата за разпространение, които те избират за получаване на достъп до съдържание и информация;
28. изразява загриженост относно непропорционалната икономическа мощ на световните онлайн участници и тяхната способност за предлагане на пазара, чрез която да достигат до голяма публика, както и относно случаите на хищническо поведение чрез несправедливи договорни условия; отбелязва, че подобни действия могат да създават условия на нелоялна конкуренция и да водят до отслабване на аудио-визуалния сектор в Европа, често с въздействие върху независимото производство и разпространение на аудио-визуални произведения; Ето защо изисква от Комисията да продължава да бъде бдителна, що се отнася до тези развития на събитията, и да следи отблизо положението и, ако е целесъобразно, да предприема всички необходими действия, за да прави условията за конкуренция по-справедливи;
29. счита, че прозрачността на алгоритмите и препоръчващите системи е необходима, за да се гарантира по-справедливо присъствие на европейските произведения на онлайн платформите и да се осигури реален избор за потребителите; приканва Комисията да направи оценка на ролята на услугите за стрийминг, по-специално с оглед на сближаването на онлайн медийната среда, и ако е необходимо, да предостави стимули за културното многообразие и откриваемостта на европейските произведения на такива услуги, които могат да бъдат насърчавани и чрез алгоритми;
30. приветства забележимия напредък, постигнат през 2021 г., в разработването на глобално решение за ефективно данъчно облагане на цифровата икономика, по-специално равнището на споразуменията от юли 2021 г., основано на двустълбовия подход под приобщаващата рамка на Г-20/ОИСР относно плана за действие за борба със свиването на данъчната основа и прехвърлянето на печалби (BEPS)¹⁷; подчертава необходимостта от бързо прилагане на споразумението и

¹⁷

<https://www.oecd.org/tax/beps/about/#:~:text=The%20Inclusive%20Framework%20on%20BEPS%20allows%2>

подкрепа от всички засегнати държави; подчертава, че това споразумение трябва да бъде основано на разбирането, че взаимодействието с ползвателите и потребителите значително допринася за създаването на стойност в цифровите бизнес модели и поради това следва да бъде взето предвид при разпределянето на правата за данъчно облагане между различните държави; освен това счита, че тези нови източници на приходи следва също така да бъдат с подходящ обхват, за да се избягва двойното данъчно облагане, и да бъдат насочвани от държавите членки в подкрепа на техния аудио-визуален и издателски сектор, включително малките участници, които развиват дейност на местно равнище;

31. отбелязва, че въпреки някои сходства, новинарският и аудио-визуалният сектор са изправени пред различни предизвикателства; поради това призовава Комисията да разработи всеобхватни стратегии за европейските новинарски медии и аудиовизуалния сектор, като ангажира заинтересованите страни за дейности с висока добавена стойност, в които ЕС е конкурентоспособен участник или има потенциал да бъде такъв, като например видеоигри и виртуална реалност, които ще осигуряват съобразени с нуждите мерки за подкрепа на новинарските медии и аудио-визуалния сектор; счита, че такава стратегия следва да бъде цялостна и да проучва всички налични възможности, включително данъчни стимули, търговска политика, програма за либерализация на медиите и повече отчетност и правила за онлайн платформи за създаване на регулаторни равни условия, които да позволяват на медиите да продължат да инвестират в новини и културно съдържание, като същевременно защитават европейските потребители еднакво онлайн и офлайн;

Към трансформация и насърчаване на европейския медиен и аудио-визуален сектор

32. подчертава необходимостта от трансформация в новинарския сектор, включително чрез допълнителна подкрепа за обучението по журналистика, изграждане на индивидуални и колективни умения за иновации и сътрудничество, като по този начин се улеснява по-голямото разнообразие в медийните ръководни роли, цифровизацията на редакциите, внедряването на изкуствен интелект (ИИ), включително машинен превод и човешка адаптация, промени и подобрения в създаването и представянето на съдържание, както и по-добри модели за разпространение и абонамент, включително микроплащания; отбелязва, че това изисква допълнителни инвестиции и умения, които участниците в медийния сектор често не притежават, включително тези с малък пазарен дял; призовава Комисията и държавите членки да предоставят съобразена с нуждите подкрепа за цифровата трансформация на тези сектори, а именно чрез заделяне на средства в „Хоризонт Европа“;
33. признава значението на независимата журналистика и нейния потенциал за растеж поради улеснените от технологична гледна точка по-ниски бариери за навлизане на пазара, по-специално възхода на новаторски решения за публикуване и плащане, които предоставят по-лесни начини за достигане до аудитория онлайн и монетизирано съдържание, което следва да спомага за подобряване на икономическото положение и условията на труд на тези

0interested%20countries%20and%20jurisdictions,implementation%20of%20the%20BEPS%20Package

независими професионалисти;

34. призовава Комисията да разработи всеобхватна стратегия за медийна и информационна грамотност; подчертава добавената стойност от включването на заинтересованите лица от медийния сектор в инициативи за медийна и информационна грамотност (MIL) (включително мониторинг и действия); счита, че организациите на гражданското общество играят ключова роля за стимулиране на медийната и информационна грамотност, и поради това изисква от Комисията и държавите членки да ги включат като заинтересовани страни в инициативи, посветени на насърчаването на журналистиката и медийната и информационна грамотност; подчертава необходимостта медийното образование да бъде насърчавано във формална, неофициална и неформална среда чрез подход за учене през целия живот с цел насърчаване на цифровите и медийните умения през целия живот и от ранна възраст; призовава по-специално Комисията да насърчава подкрепата за образователни програми и инициативи за медийна грамотност в университетите; приветства прилагането, в тясно сътрудничество с Групата на европейските регулатори за аудио-визуални медийни услуги (ERGA), на инструментариум за медийна грамотност и практическото прилагане на новите задължения за медийна грамотност, предвидени в AVMSD;
35. счита, че подкрепата за укрепването на независимите медии и на медийната и информационната грамотност следва също така да бъде неразделна част от външната политика на ЕС; подчертава, че за да се оказва принос за публичната дипломация на Съюза, да се насърчава използването на „мека сила“ и да се повишава геополитическата видимост, е необходима по-силна политическа, техническа и финансова подкрепа, по-специално в съседните на ЕС държави и регионите, обхванати от процеса на разширяване;
36. счита, че за да се стимулира конкуренцията, ЕС трябва също така да насърчава създаването и растежа на стартиращи предприятия в областта на цифровите медии чрез по-лесен достъп до финансиране и благоприятна рамка за новаторство, която дава възможност за разрастване;
37. приветства обявяването на публикувания всеки две години „Доклад за медийната индустрия“ с цел изследване на медийните тенденции; подчертава необходимостта да се разглежда езикът като единица за анализ, отвъд световните тенденции и националните пространства, като по този начин се дава възможност за мониторинг на тенденциите, които засягат по различен начин различни езикови пространства, включително както официалните езици на ЕС, така и регионалните и малцинствените езици;
38. подчертава значението на териториалната изключителност и лицензионните права за оцеляването и ефикасното функциониране на аудио-визуалния сектор, не на последно място в името на културното многообразие; счита, че запазването на принципа на териториалност, който е един от крайъгълните камъни на европейската аудио-визуална индустрия, е от съществено значение; ето защо подчертава необходимостта от справяне с концентрацията на доминиращи оператори на пазара, която е пагубна за алтернативните или независими предложения; отбелязва, че собствеността на правата върху интелектуалната

собственост често се притежава от автори, изпълнители и независими и интегрирани продуценти в Европа; насърчава действия, насочени към подкрепа на създателите на съдържание и към създаване на възможности и справедливи условия за тях, така че те да могат справедливо да се възползват от приходите от своите усилия, особено в цифровата среда;

39. същевременно призовава за осезаемо разширяване на европейската публика чрез законно предоставяне на съдържание в целия ЕС, като същевременно се защитава принципът на свобода на договаряне и се използват съществуващите възможности, налични в целия ЕС, като например регламента относно преносимостта; подчертава необходимостта от увеличаване на предлагането на алтернативи за законен достъп до съдържание, за да се дава отпор на пиратството в целия ЕС и също така да се възнаграждават творците, и отбелязва факта, че постепенната цифровизация все повече размива националните граници; изразява загриженост във връзка с високата цена на някои правата за излъчване, което затруднява много по-малките участници да използват аудио-визуални произведения с въздействието, което има върху съдържанието, културното многообразие и конкуренцията; приветства започнатия от Комисията диалог със заинтересованите страни за по-широк достъп до аудио-визуално съдържание в целия ЕС и призовава Комисията да взема надлежно предвид резултатите от този диалог и да ги използва за проучване на алтернативни модели на финансиране при пълно зачитане на правилата за авторското право, териториалната изключителност и справедливото възнаграждение на носителите на права;
40. счита, че следва да се дава по-голяма видимост на програми и инициативи на ЕС, насочени към насърчаване разпространението на висококачествени европейски произведения с международен потенциал в целия ЕС и извън Съюза; отново подчертава необходимостта от съобразена с нуждите подкрепа в това отношение; застъпва мнението, че целевите мерки за подпомагане на съвместни продукции, превод, субтитри и дублиране, предварителна продажба на бъдещи права за дистрибуция и съвместно разпространение биха могли да допринесат за увеличаване на наличността на разнообразно европейско аудио-визуално съдържание; приветства направените инвестиции за насърчаване на европейското производство и отбелязва с интерес няколко новаторски проекта, осъществявани във връзка с това от европейските обществени медийни организации; изразява своята непрекъсната подкрепа за наградата на публиката „LUX“ и неотдавнашното ѝ разширяване, така че да обхваща правото на глас на хората като инструмент за повишаване на осведомеността на европейската общественост относно многообразието на европейското кино и отново изтъква факта, че независимите кинозалони и независимите филмови фестивали са от ключово значение за издръжливостта на сектора;
41. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да създават инструменти и подкрепящи действия, които обръщат внимание на ниския аудио-визуален производствен капацитет на някои държави членки; Припомня приемането на преразгледаната версия на AVMSD и призовава по-специално държавите членки да прилагат правилно член 13, параграф 1 от нея, което ще гарантира, че доставчиците на медийни услуги, занимаващи се с аудио-визуални медийни услуги по заявка под тяхна юрисдикция, осигуряват поне 30 процента от

европейските произведения в своите каталози; изисква от Комисията и ERGA да следят отблизо ефективното прилагане на тази мярка и да оценяват успеха на нейната цел;

42. подчертава, че услугите за видео по заявка (VOD) и други нововъведения понастоящем са пълноценна част от аудио-визуалната медийна среда и че те създават както предизвикателства, така и възможности за съществуващите участници; отбелязва, че в много отношения е в ход необратима трансформация, включваща, наред с другото, създаването на нови пазари; насърчава установените в сектора участници да продължат да навлизат на нови пазари и да възприемат иновативни бизнес модели, така че да предлагат възможно най-добрите услуги на своята публика; счита, че въвеждането на многотериториални услуги за видео по заявка не следва да възпрепятства културното и езиковото многообразие на ЕС;
43. подчертава възможностите, предлагани от големите доставчици на VOD услуги, на европейски аудио-визуални творци и продуценти; изразява загриженост обаче относно системата за договори за наемане и изкупуване, използвана от тези доставчици на услуги, които са склонни да изкупуват правата за интелектуална собственост върху произведение срещу еднократно плащане и по този начин да печелят от генерираните приходи чрез използването на тези произведения; признава, че лоялната пазарна конкуренция между телевизионни оператори и доставчици на VOD услуги (видео по заявка) е от първостепенно значение за бъдещото съществуване на секторите, както е потвърдено с Директивата за аудио-визуалните медийни услуги (AVMSD); настоятелно призовава Комисията да проведе проучване относно въздействието на услугите за видео по заявка върху европейския филмов и аудио-визуален пазар, по-специално относно отношенията между различните участници във веригата за създаване на стойност, и да предприеме конкретни стъпки за предотвратяване на потенциално принудителни практики, които могат да пречат на творците да получават адекватно и пропорционално възнаграждение;
44. подчертава централната роля, изиграна от медиите, за формиране на възприятията, идеите, нагласите и поведението на обществото; посочва липсата на многообразие в сектора и недостатъчния дял на жените на творчески и ръководни длъжности в рамките на отрасъла; подчертава значението на насърчаването на европейските медийни таланти, включително чрез разработване на нови менторски програми и кампании за многообразието както пред, така и зад камерата, за да се подобри представянето на жените и групите в неравностойно положение в обществото и да ги насърчи да обмислят кариера в медиите;
45. подчертава значението на намаляването на въглеродния отпечатък на аудио-визуалния сектор, особено на етапа на производство, на който се дължат повечето емисии на CO₂; отбелязва, че цифровите решения, като например виртуалните аудио-визуални производствени техники, могат да улеснят това намаляване; счита, че настоящата МФР предоставя уникална възможност за финансиране на проекти за „озеленяване“ и постигане на нулеви нетни емисии за сектора в рамките на настоящото десетилетие; призовава Комисията да проведе проучване на емисиите на CO₂ по веригата на стойността и да предложи целеви мерки; приканва Комисията да спомага за ускоряването на това развитие и да подпомага

обмена на най-добри практики, общи инструменти и доброволни стандарти, обхващащи цялата верига за създаване на стойност за намаляване на въглеродния отпечатък на аудио-визуалния сектор, за да се постигне целта на ЕС да стане неутрален по отношение на климата до 2050 г.; поради това приветства намерението на Комисията да изготви ръководство за най-добри практики за „зелено“ производство и предоставяне на услуги; подчертава, че устойчивостта на околната среда може да бъде ключов фактор и актив при превръщането на индустрията в по-конкурентна и по-привлекателна за инвестиции;

46. подчертава, че филмовата грамотност е особено важна за повишаване на осведомеността на по-младата публика за европейското културно многообразие и история и има огромен потенциал за създаване и повишаване на чувството за принадлежност и обща европейска идентичност; отбелязва, че европейските творци, продуценти, разпространители и киноразпространители играят важна роля; счита, че е необходимо да се разработи набор от инструменти за филмова грамотност; припомня спецификите на европейската кинематографична продукция и културното изключване в тази област, за да се запази качествената продукция на европейския континент; поради това изисква от държавите членки да обмислят въвеждането на филмова грамотност в училищните програми и на всички образователни равнища;
47. счита, че повишеното финансиране за цифровизацията и насърчаването на наличността на европейското аудио-визуално и филмово наследство е необходимо, за да се съхрани и да стане то по-достъпно за по-широката публика; призовава Комисията да проучи възможностите за подкрепа за аудио-визуалното и филмовото наследство в рамките на програмата „Творческа Европа“, включително насърчаването и улесняването на обмена и изграждането на капацитет сред професионалистите в областта на реставрирането и съхранението на филми, като надлежно се вземат предвид независимите МСП, които чрез специфичния си бизнес модел играят ключова роля за опазването на богатото и разнообразно аудио-визуално наследство на Европа;
48. призовава Комисията и държавите членки да подкрепят допълнително възстановяването и трансформацията на целия новинарски медиен и аудио-визуален сектор и да засилват тяхната издръжливост и пазарна конкурентоспособност, за да се справят със съществуващите и с бъдещите кризи възможно най-ефективно; подчертава необходимостта от насърчаване на полезни взаимодействия между различни схеми за финансиране от ЕС със специфични суми, предназначени за целия медиен и аудио-визуален сектор, като например програмата „Творческа Европа“, „Хоризонт Европа“, „InvestEU“ и „Цифрова Европа“;

o

o o

49. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

Плуралистичният, независим и добре финансиран новинарски сектор¹ е от решаващо значение за гладкото функциониране на нашите демокрации и общества, а наличието на конкурентоспособен и издръжлив европейски аудио-визуален сектор² спомага за насърчаването на европейското културно и езиково многообразие. Защитата и издръжливостта на нашите европейски ценности зависят от тези сектори. Освен това медийният сектор³ също играе важна икономическа роля, като допринася за създаването на работни места и растежа, като представлява около 3% от БВП на ЕС.⁴

Като признава икономическата устойчивост като предпоставка за свободата на изразяване и културното многообразие, докладът се съсредоточава върху възстановяването на финансовата жизнеспособност на новинарските медии и на аудио-визуалния сектор. Въпреки че много от предизвикателствата, пред които са изправени новинарските медии и аудиовизуалният сектор, са сходни, продължават да съществуват значителни различия.

Медийната екосистема беше крехка още преди избухването на COVID-19, а медийният плурализъм намалява⁵. Освен че изостриха вече съществуващите проблеми, пандемията и неотдашните икономически последици от нея доведоха до нови.

С цел да се спомогне за смекчаване на последиците от COVID-19 и продължаващата неефективност на пазара, както и за да се укрепи устойчивостта и да се възстанови икономическата жизнеспособност на медийния сектор, докладчикът счита, че е необходим цялостен подход, който да обхваща законодателни и политически действия в съчетание с механизми за финансова подкрепа. Ето защо в доклада Комисията се призовава да разработи всеобхватни индустриални стратегии както за сектора на новинарските медии, така и за аудио-визуалния сектор.

Разглеждане на неотложните въпроси: възстановяване и подкрепа

При избухването на пандемията, последиците от нея за аудио-визуалния сектор бяха незабавни. Филмовите продукции бяха спрени, кината – затворени, а пускането на нови произведения временно преустановено или забавено. Възстановяването все още е трудно, доколкото здравните и санитарните мерки продължават да представляват

¹ За целите на настоящия доклад секторът на новинарските медии обхваща телевизията, радиото, печатните и цифровите медии.

² За целите на настоящия доклад аудио-визуалният сектор обхваща участниците в радио- и телевизионните, видео- и мултимедийните индустрии на различни етапи от веригата за създаване на стойност – от разработването до излагането.

³ За целите на настоящия доклад медийният сектор обхваща сектора на новинарските медии и аудио-визуалния сектор.

⁴[Според оценки на Европейската комисия.](#)

⁵ Един от основните изводи от мониторинга на медийния плурализъм за 2020 г. са икономическите предизвикателства, пред които е изправен медийният сектор в цяла Европа. Показателят за пазарен плурализъм описва особено мрачна картина. Този мониторинг беше извършен преди кризата с COVID-19 да доведе до разрастването на вече съществуващи проблеми.

⁶[Media Pluralism Monitor 2020 Results.](#) (Резултати от мониторинга на медийния плурализъм за 2020 г.)

икономическа и логистична тежест за сектора. Успоредно с това съответните пазари се променят, под натиска на нарастващата конкуренция от страна на услугите за видео по заявка и други иновации. Въпреки че фрагментираният аудио-визуален сектор на ЕС спомага за укрепване на културното и езиковото многообразие, тази разпокъсаност в много отношения не му позволява да се конкурира ефективно на международните пазари.

За новинарските медии положението е по-сложно. Въпреки че журналистите работиха неуморно по време на пандемията, за да предоставят надеждна информация, а потреблението на новини беше засилено, финансовото положение на новинарските медии се влоши допълнително, най-вече поради огромния спад на приходите от реклама. Успоредно с това през последните години глобалните онлайн платформи на практика завладяха съответните пазари на данни и реклама и също така промениха радикално моделите на потребление на медийно съдържание, без да инвестират адекватно в европейската медийна екосистема.⁷ Освен това, въпреки че традиционните медии продължават да бъдат силно регулирани, съществуващото законодателство не предвижда подобни високи стандарти за онлайн платформите.

За да може секторът на новинарските медии да преодолее кризата, са необходими преки и непреки мерки за публична подкрепа. Предизвикателствата обаче не са еднакви в целия ЕС. Новинарските медии, работещи на по-малки пазари, включително местни, регионални, културни и други нишови медии, са изправени пред допълнителни предизвикателства, тъй като тези пазари са твърде малки, за да прилагат икономически жизнеспособни бизнес модели. Секторният пейзаж е застрашен и възникващите „новинарски пустини“ могат да окажат въздействие върху културното и езиковото многообразие. Освен това за някои държави членки геополитическите рискове, произтичащи от намесата на трети държави в информационното пространство, включително чрез преки чуждестранни инвестиции, са значителни.

Що се отнася до аудиовизуалния сектор, следва да обърнем специално внимание на държавите членки с малък капацитет за аудио-визуално производство и да помогнем за интернационализацията и износа на съдържание от по-малките държави.

Предвид различните предизвикателства, пред които са изправени горепосочените сектори, докладчикът призовава за структурно решаване на проблема с финансирането както на равнището на ЕС, така и на равнището на държавите членки, като първото бъде значително увеличено. Освен това в доклада се призовава за увеличаване на бюджетните средства за медийния сектор по различни програми по МФР още в рамките на настоящия програмен период, както и за значително увеличаване на наличното финансиране през новия програмен период.

Докладът приветства факта, че междусекторното направление на програмата „Творческа Европа“ за първи път предвижда действия, насочени към новинарските медии и медийната и информационната грамотност. Докладчикът оценява много от идеите, предложени от Комисията, включително инициативата „NEWS“. Същевременно трябва да се засили целенасоченото финансиране за новинарските медии, наред с другото, чрез създаването на постоянен, добре финансиран европейски фонд за новинарските медии. В същото време докладчикът подчертава, че всякакви

⁷ [Reuters Institute Digital News Report 2020](#)

механизми за подкрепа на медиите трябва да бъдат прозрачни, изцяло да зачитат редакционната независимост и да гарантират принципа на сделката между несвързани лица.

В доклада Комисията също така се приканва да продължи да проучва специални схеми за подпомагане на аудиовизуалната екосистема, тъй като някои аспекти, например гаранциите за съвместни продукции, не са обхванати от съществуващите мерки за подкрепа.

Въпреки това основната отговорност за развитието на благоприятна среда за медийния сектор се носи от държавите членки. Механизмите за пряко финансиране на равнището на държавите членки следва да бъдат значително подобрени и разширени. Наред с други инициативи, в доклада се подчертава, че данъчната политика е лост, който може да подпомогне усилията за възстановяване, доколкото гъвкавите ставки на ДДС могат да спомогнат за стимулиране на потреблението. Докладчикът приканва Комисията да подпомага държавите членки чрез провеждането на проучване и координирането на обмена на най-добри практики в рамките на механизмите и програмите за публично финансиране, както и чрез разработването на насоки.

Във връзка с това в доклада се отбелязва постигнатият напредък в разработването на глобално решение за ефективно данъчно облагане на цифровата икономика и се счита, че тези нови източници на приходи следва да бъдат насочвани от държавите членки в подкрепа на аудио-визуалния и новинарския сектор.

Що се отнася до външното измерение на ЕС докладчикът счита, че силната политическа и финансова подкрепа за укрепване на независимите медии и на медийната и информационна грамотност следва също така да бъде неразделна част от външната политика на ЕС, като се обръща специално внимание на съседните на ЕС държави и на региона, обхванат от процеса на разширяване.

Гарантиране на условия на равнопоставеност

Медийният сектор заема челно място в процеса на цифровизация, изкуствения интелект и революцията на данните. Въпреки това, в отсъствието на достатъчно правни, регулаторни и политически рамки, цифровата екосистема не успява да отговори на очакванията на медийния сектор. Налице е спешна необходимост от подобрена правна рамка, която да осигурява еднакви условия на конкуренция, да насърчава демокрацията и културното многообразие.

Действащото законодателство не предлага регулаторна рамка, която да обхваща основни въпроси в информационната екосистема, като например достъпа до данни, цифровата реклама, прозрачността на алгоритмите, отчетността на платформите, защитата на редакционната почтеност, задължителното излагане и други. Например глобалните онлайн платформи не споделят важни данни за потреблението с медийния сектор. Всъщност данните се използват като конкурентно предимство, като се насочват към рекламите и съдържанието. В доклада се призовава за преодоляване на съществуващите пропуски и във връзка с това за използване на възможностите, предоставени от законодателния акт за цифровите услуги и законодателния акт за цифровите пазари.

Друг важен аспект, който трябва да бъде разгледан, е изпълнението и прилагането на съществуващото законодателство, по-специално Директивата за аудио-визуалните медийни услуги и Директивата за авторското право, както и правилата в областта на конкуренцията. Комисията следва да гарантира, че големите онлайн платформи не заобикалят прилагането на тези правила. Докладчикът счита, че Комисията би могла да предостави решаваща помощ на медийния сектор, като осигури справедливи и прозрачни правила за преговори с платформите. Освен това следва да се засили сътрудничеството в рамките на Групата на европейските регулатори за аудио-визуални медийни услуги (ERGA).

Докладчикът подчертава, че е от съществено значение да се гарантира и поддържа независимостта на частните и обществените медии от политическа намеса, включително идваща от външни участници. Докладът приветства инициативата за механизъм за мониторинг на собствеността върху медиите. Въпреки това е необходим по-всеобхватен мониторинг на политическата икономика на новинарския медиен сектор в Европейския съюз и в съседните на ЕС държави. Стратегическите активи на Европа в областта на културата и демокрацията трябва да бъдат защитени. Съществува сериозна опасност икономическите тенденции в медийния сектор да доведат до по-голяма концентрация на собствеността върху медиите, например чрез евтино изкупуване, включително от чуждестранни противници.

В същото време разрастването за медийния сектор е от решаващо значение, за да може да се запазят по-малките заглавия и да се конкурират успешно с глобалните онлайн участници, по-специално тези, които действат като „пазачи на информационния вход“. Фрагментацията на медийния сектор е източник на предизвикателства в това отношение. Поради това в доклада се потвърждава, че трябва да се намери правилният баланс. Едно от предложенията би било да се подкрепят европейските медийни участници в усилията им за разрастване в съответствие с предложението на Комисията, което предвижда използването на европейския цифров единен пазар като местен пазар. Същевременно трябва да се отчете факта, че не съществува единен европейски медиен пазар, а много различни пазари, дори в рамките на една държава членка. Европейското медийно многообразие и местното предлагане са незаменима част от европейските демокрации, но същевременно крайната разпокъсаност е недостатък по отношение на конкурентоспособността.

В доклада се признава, че съществуващите модели за създаване и разпространение в европейския аудио-визуален сектор до голяма степен се основават на териториална изключителност и на собственост върху правата на интелектуална собственост от независими продуценти и творци.

В доклада се признава, че платформите за видео по заявка (VOD) и други нововъведения променят аудио-визуалния медиен пейзаж и в следствие на това създават предизвикателства, но също така предоставят възможности. Докладчикът е на мнение, че в много отношения е в ход необратима трансформация и по този начин насърчава установените участници в сектора да навлязат на нови пазари и да възприемат иновативни бизнес модели.

Към трансформация и насърчаване на европейския медиен и аудио-визуален сектор

Европейският аудио-визуален сектор и европейският сектор на новинарските медии следва да бъдат в центъра на двойната програма на ЕС в областта на цифровите технологии и околната среда.

Следва да се улеснява трансформацията на нюзрумовете и възприемането на иновативни бизнес модели, както и да се насърчава създаването и разрастването на стартиращи предприятия в областта на цифровите медии чрез по-лесен достъп до финансиране и благоприятна рамка, която да дава възможности за разрастване. В доклада се отбелязва, че по-специално по-малките европейски медии не разполагат с финансиране за иновации и инвестиции в цифровия и екологичния преход. От това произтича необходимостта от допълнителна подкрепа, така че те да могат да се възползват изцяло от възможностите, предлагани от цифровата среда, и да бъдат в състояние да се конкурират за вниманието на публиката със световните онлайн платформи.

Докладчикът счита, че е необходимо да се увеличи наличието на разнообразно европейско аудио-визуално съдържание, особено от по-малките държави членки, в целия ЕС. Целенасочените мерки за съвместни продукции, превод, субтитриране, съвместно разпространение и популяризиране биха могли да играят роля за това.

Докладчикът обръща особено внимание на финансирането за цифровизацията и достъпността на европейско аудио-визуално и филмово наследство, за да бъде то по-достъпно. Това следва да върви ръка за ръка с инициативи за филмова грамотност, при които, за да се обединят вече съществуващите добри практики и да се разработят нови подходи, в доклада се призовава за разработване на набор от инструменти за филмова грамотност. Големите онлайн платформи също следва да играят роля за насърчаване на медиите и информацията, както и на филмовата грамотност.

В доклада се подчертава значението на намаляването на въглеродния отпечатък на аудио-визуалния сектор, особено при осъществяване на продукцията, и се счита, че в рамките на настоящото десетилетие могат да бъдат постигнати нулеви нетни емисии, ако възможностите в рамките на настоящата МФР се използват ефективно. Същевременно Комисията следва да проучи въздействието по цялата верига за създаване на стойност и да разработи целенасочени мерки.

Заклучение

Цялостният подход при разработването на всеобхватни медийни политики на равнището на ЕС ще изисква съчетаването на мерки, програми и политически инициативи, обхванати от редица области на политиката. Извън обхвата на настоящия доклад е да разгледа много други важни въпроси като защитата на журналистите, по-специално като се обърне внимание на необходимостта от директива за борба със стратегическите съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността (SLAPP), положението на хората на изкуството и специалистите в областта на културата, въпросите, свързани с пиратството, въздействието на ИИ върху аудио-визуалния сектор и други.

Изпълнението на съответните инициативи в рамките на плана за действие за европейската демокрация трябва да бъде наблюдавано отблизо. Многобройните предизвикателства пред медийния сектор трябва изрично да бъдат взети предвид в

законодателната работа по законодателния акт за цифровите услуги, законодателния акт за цифровите пазари и други предстоящи актове, свързани с цифровата екосистема. Ако тези хоризонтални инструменти не успеят да запълнят съществуващите пропуски, неразрешените въпроси ще трябва неизбежно да бъдат разгледани чрез специфично секторно законодателство.

Докладчикът подчертава, че това е исторически момент за развитието на новинарските медии и аудио-визуалните политики на ЕС. За да запазим и защитим европейските си ценности, да насърчаваме плурализма и многообразието, да направим европейския медиен сектор по-силен, по-устойчив и конкурентоспособен, следва да възприемем балансиран подход и да се обърнем подобаващо към всички участници по цялата верига за създаване на стойност. Въпреки че медийният сектор се ръководи до голяма степен от частни пазарни участници, той има значителен аспект на „обществено благо“ и е от решаващо значение за доброто функциониране на нашите демокрации.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	27.9.2021
Резултат от окончателното гласуване	+: 28 -: 0 0: 1
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Asim Ademov, Ilana Cicurel, Gilbert Collard, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Chiara Gemma, Alexis Georgoulis, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Niklas Nienaaß, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Marcel Kolaja, Elżbieta Kruk
Заместници (член 209, параграф 7), присъствали на окончателното гласуване	Evelyne Gebhardt

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ

28	+
ECR	Elżbieta Kruk, Dace Melbārde, Andrey Slabakov
ID	Gilbert Collard
NI	Chiara Gemma
PPE	Asim Ademov, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	Evelyne Gebhardt, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis
Verts/ALE	Romeo Franz, Marcel Kolaja, Niklas Nienäß
0	-
1	0
ID	Gianantonio Da Re

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържал се“